

Tilbagebetaling af forskudsvis udlagte børnebidrag

Anmodet amtsankenævn om at tage en sag om tilbagebetaling af forskudsvis udlagt børnebidrag op til fornyet behandling under hensyn til den tvivl, der forelå med hensyn til, om den bidragsberettigede havde modtaget bidraget direkte fra den bidragsforpligtede.

FOB nr. 81.280

(J. nr. 1980-885-62).

Advokat A klagede for H til ombudsmanden over, at amtsankenævnet for Århus amt den 12. maj 1980 havde tiltrådt en afgørelse fra social- og sundhedsforvaltningen i Århus kommune om tilbagebetaling (modregning i sociale ydelser) af forskudsvis udbetalt børnebidragsbeløb for perioden 1. oktober 1978 til 31. marts 1979.

Af de foreliggende oplysninger fremgik det, at social- og sundhedsforvaltningen i Århus kommune - efter anmodning af 11. oktober 1978 fra H - forskudsvis udbetalte børnebidrag (2.232 kr.) til H for perioden 1. oktober 1978 til 31. marts 1979. Bidraget vedrørte barnet B, som M og H havde sammen, og som H havde fået forældremyndigheden over ved ægteparrets separation.

M klagede i skrivelse af 20. juni 1979 til amtsankenævnet over social- og sundhedsforvaltningens afgørelse om forskudsvis udbetaling af beløbet. M gjorde gældende, at han havde betalt beløbet direkte til H.

Det spørgsmål, der derefter forelå for ankenævnet, var primært et rent bevismæssigt spørgsmål. På grundlag af en fotokopi af en bodelingsoverenskomst, der samtidig indeholdt en kvittering på børnebidrag for den omtalte periode, parternes forklaringer samt øvrigt materiale i sagen, konkluderede ankenævnet i sin afgørelse, der blev truffet på møde den 30. august 1979 og meddelt ved skrivelse af 5. september 1979 - modsat social- og sundhedsforvaltningen i Århus kommune - at det måtte lægges til grund, at M havde betalt det omhandlede børnebidragsbeløb direkte til H.

Herefter opstod spørgsmålet om, hvorvidt kommunen kunne og burde kræve det forskudsvis udbetalte beløb tilbagebetalt fra H efter reglen i børnetilskudslovens § 34, stk. 2: »Har nogen mod bedre vidende uberettiget modtaget ydelser efter loven, skal det beløb, der med urette er modtaget, tilbagebetales.«

Social- og sundhedsforvaltningen i Århus traf afgørelse om dette spørgsmål i skrivelse af 6. november 1979 til H. Forvaltningen anførte følgende:

»...

Amtsankenævnet har - på grundlag af de oplysninger, som (M) i sin klageskrivelse har anført og på grundlag af de oplysninger, som herværende forvaltning på opfordring har afgivet - bestemt, at »der ikke ses at være tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte skyldnerens indsigelse og herefter betegne den fremviste kvittering som værende ugyldig eller falsk«.

På baggrund af denne afgørelse skal man herved meddele Dem, at man vil modregne de udlagte 2.232 kr. i Deres kommende bidragsudbetalinger.

...«

Denne afgørelse påklagede advokat A for H til ankenævnet i skrivelse af 28. januar 1980.

Ankenævnet traf afgørelse i møde den 30. april 1980 og meddelte afgørelsen ved skrivelse af 12. maj 1980 til H. Ankenævnet anførte følgende:

»...

Ankenævnet stadfæster socialforvaltningens afgørelse om, at der modregnes i Deres bidragsudbetaling pr. 1. april 1980.

Nævnet har ved sin afgørelse lagt vægt på, at der ikke siden nævnets afgørelse af 30. august 1979 er fremkommet oplysninger, der ses at være af en sådan karakter, at der nu skulle være grundlag for at tilsidesætte den af (M) fremsendte kvittering, dateret den 19. maj 1978, hvoraf det fremgår, at De for perioden 1. april-19. maj 1979 har modtaget i alt 6.000 kr. i børnebidrag.

Ankenævnet finder således, at betingelserne for modregning jfr. børnetilskudslovens § 34 er til stede, men såfremt De stadig bestrider ægtheden af den omhandlede kvittering, må De begære politimæssig undersøgelse foretaget.

...«

I skrivelse af 10. marts 1980 havde advokat A for H indgivet anmeldelse til politiet i Århus mod M for dokumentfalsk i forbindelse med udfærdigelsen og anvendelsen af den omtalte kvittering (bodelingsoverenskomst). Sagen blev sluttet af statsadvokaten i Viborg den 30. juni 1980, idet statsadvokaten tiltrådte en indstilling fra politimesteren i Århus om, »at påtale i sagen undlades i medfør af retsplejelovens § 723, stk. 1, på grund af bevisets stilling«. Ombudsmanden havde straffesagens akter til gennemsyn.

Ombudsmanden anførte følgende i en skrivelse til amsankenævnet for Århus amt:

»...

Efter min mening knytter der sig en ikke uvæsentlig tvivl til spørgsmålet om, hvorvidt det omhandlede børnebidragsbeløb er betalt direkte af (M) til (H), og dermed også til spørgsmålet, om der har været grundlag for den forskudsvisse udbetaling. De omstændigheder, der begrundet denne tvivl, er - i flere sammenhænge - fremdraget i sagsmaterialet og fremgår på udmærket måde af straffesagens akter.

Efter min mening er det forståeligt, at amsankenævnet ikke har ment på det foreliggende bevismæssige grundlag at burde tiltræde, at det udbetalte beløb blev afkrævet (M).

Såvel social- og sundhedsforvaltningens afgørelse af 6. november 1979 som ankenævnets afgørelse af 30. april 1980 (meddelt ved skrivelse af 12. maj 1980) kan imidlertid efterlade det indtryk, at i og med at der sav-

nedes bevismæssigt grundlag for at tilsidesætte (M's) påstand om, at han havde betalt beløbet direkte til (H), var der også - automatisk - bevismæssigt grundlag for at kræve, at (H) tilbagebetalte beløbet.

Jeg går imidlertid ud fra, at ankenævnet (og social- og sundhedsforvaltningen i Århus kommune) er enig med mig i, at afgørelsen af spørgsmålet om tilbagebetaling fra (H) kræver en selvstændig prøvelse af, hvorvidt der foreligger fyldestgørende bevismæssigt grundlag for, at betingelserne i børnetilskudslovens § 34, stk. 2, for en sådan tilbagebetaling er opfyldt, det vil - i den foreliggende sag - sige, fyldestgørende bevismæssigt grundlag for, at (H) faktisk har modtaget beløbet direkte fra (M) (og derfor været uberettiget til den forskudsvisse udbetaling); og dette vil igen sige fyldestgørende bevismæssigt grundlag for, at hun ved besvarelse af ansøgningsskemaet af 11. oktober 1978 (pkt. 7) afgav urigtig erklæring.

Spørgsmålet i den foreliggende sag synes netop at være, om ikke den bevismæssige situation er en sådan, at der *på den ene side* savnes tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag for at indkræve beløbet hos (M) (dvs. tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag for at tilsidesætte hans påstand om, at han har betalt beløbet direkte til (H), og *på den anden side* også savnes tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag for at tilsidesætte (H's) påstand om, at hun ikke har modtaget beløbet fra (M).

Jeg har fundet det rigtigst at anmode ankenævnet om i samarbejde med social- og sundhedsforvaltningen i Århus kommune at ville tage sagen op til fornyet behandling med udgangspunkt i dét, jeg har anført ovenfor, hvorefter spørgsmålet om, hvorvidt der er bevismæssigt grundlag for at anse betingelserne i børnetilskudslovens § 34, stk. 2, for tilbagebetaling for opfyldt, kræver en selvstændig bevismæssig bedømmelse, og hvorefter det i hvert fald på det foreliggende grundlag må forekomme mig tvivlsomt, om et sådant bevismæssigt grundlag er til stede. I betragtning af sagens ret begrænsede omfang (et spørgsmål om, hvorvidt et beløb på godt 2.000 kr. kan kræves dækket af (H) eller må dækkes endeligt af det offentlige) ville det efter min mening være ønskeligt, om sagen kunne finde sin endelige afgørelse uden retssag (hvortil (H) i givet fald formentlig burde bevilges fri proces, jfr. herved § 6, stk. 2, i instruks for folketingets ombudsmand).

Jeg udbeder mig underretning om, hvad der videre sker i sagen.

...«

Efter at have behandlet sagen på ny besluttede social- og sundhedsforvaltningen i Århus kommune at betale det modregnede bidrag til H og at undlade at rejse krav over for M vedrørende udbetalingen.

H ønskede herefter ikke, at der blev foretaget videre.

Amtsankenævnet orienterede mig om forvaltningens afgørelse, og jeg meddelte ankenævnet, at jeg tog det oplyste til efterretning.